

## ارائه برنامه کاربردی خود مراقبتی مبتنی بر تلفن همراه برای بیماران مبتلا به شکاف کام و لب

### چکیده

مقدمه بیماری شکاف کام و لب یکی از نقایص شایع مادرزادی است که ناشی از اختلال در فرایند رشد صورت در ابتدای دوران جنینی می‌باشد. این بیماری علل پیچیده ای دارد که همراه با عوامل محیطی و ژنتیکی مختلف است. به دلیل طبیعت پیچیده این بیماری و مشکلات پزشکی متعددی که بیماران مبتلا به شکاف کام و لب با آن درگیر هستند، لازم است یک تیم متشکل از چندین تخصص مدیریت درمان این بیماران را برعهده بگیرد. در کنار این موضوع عموماً والدین کودکان بیمار به دلیل نداشتن اطلاعات کافی در رابطه با روند درمانی و مراقبت از فرزند خود نیازمند راهنمایی و مراجعات مداوم به متخصصین هستند. لذا هدف اصلی این پژوهش ارائه برنامه کاربردی خود مراقبتی مبتنی بر تلفن همراه برای بیماران مبتلا به شکاف کام و لب بود تا گامی در جهت افزایش آگاهی والدین و بیماران و کاهش مراجعات غیرضروری آنها به مراکز درمانی برداشته شود.

**روش پژوهش** پژوهش حاضر از نوع توسعه‌ای-کاربردی بود. ابتدا جهت تعیین محتوای آموزشی، پرسشنامه‌ای تهیه شد و به ۲۰ نفر از پزشکان متخصص گوش و حلق و بینی، جراحی فک و صورت، جراحی پلاستیک، و متخصصین گفتار درمانی که در بیمارستان‌های حضرت رسول (ص) و امام خمینی (ره) شاغل بودند ارائه گردید. بر اساس نتایج، نمونه اولیه برنامه کاربردی با زبان برنامه نویسی کاتلین در محیط اندروید استودیو طراحی شد. سپس نمونه اولیه از طریق شبکه های مجازی برای ۳۰ نفر از بیماران مبتلا به شکاف کام و لب یا والدین آنها ارسال شد و به مدت یک هفته مورد استفاده قرار گرفت. در نهایت جهت ارزیابی قابلیت استفاده و میزان رضایت کاربران پرسشنامه ای در اختیار آنها قرار گرفت.

**یافته‌ها** بر اساس نتایج آماری حاصل از پرسشنامه، پزشکان تمام اقلام اطلاعاتی را ضروری دانستند. این اقلام شامل سه عنوان اصلی انواع شکاف های دهانی، مدیریت بیماری در مراحل مختلف سنی، و راهنمای والدین بود که هر کدام شامل زیرمجموعه هایی می‌شوند که همه در نرم‌افزار عنوان شده اند. نتایج حاصل از تحلیل‌های آماری پرسشنامه ارزیابی قابلیت استفاده نشان دادند که کاربران نرم‌افزار را در سطح خوب ارزیابی کردند.

**نتیجه‌گیری** یکی از بهترین ابزارهای ارتقا سطح آگاهی و بهبود خود مراقبتی افراد، نرم‌افزارهای مبتنی بر تلفن همراه است. همچنین برای ارتقاء سطح دانش والدین کودکان مبتلا به شکاف کام و لب در زمینه مراقبت از فرزند خود و کاهش اضطراب آنها، استفاده از نرم افزار خودمراقبتی مبتنی بر گوشی‌های هوشمند می‌تواند گزینه مناسبی باشد.

**کلیدواژه** شکاف کام و لب، گوشی‌های هوشمند، برنامه کاربردی، آموزش، خودمراقبتی